

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/112/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117220069
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:2117220069.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. X, G. XXX, G. D. H., E. G. I., Spojené arabské emiráty a otec J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, B. L., zastúpený: JUDr. Soňa Suchánová, advokátka so sídlom M. N. G. XXXX/XXX, L., v konaní o návrhu matky na zníženie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 34P/129/2018-402 zo dňa 27. júla 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 34P/129/2018-402 zo dňa 27. júla 2022 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) návrh matky na zníženie výživného zamietol (výrok I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Okresný súd citujúc § 62 ods. 1 - 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 63 ods. 3 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine, § 77 ods. 1 zákona o rodine, § 78 ods. 1 veta prvá, ods. 2 a 3 zákona o rodine mal za to, že návrh matky na zníženie jej vyživovacej povinnosti k maloletej nie je dôvodný. Naposledy bola vyživovacia povinnosť matky k maloletej určená vo výške 250 eur mesačne rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5P/61/2016-118 zo dňa 14.12.2016, v ktorom konaní matka uviedla svoj príjem vo výške 7.000 AED. Dôvodom pre podanie návrhu bola skutočnosť, že matke sa znížil príjem zo sumy 7.000 AED na 5.000 AED, pričom matke vznikali ďalšie výdavky na bývanie. V priebehu konania matka uvádzala, že žiaden príjem nemá, je nezamestnaná, je ženou v domácnosti v SAE, pretože jej manžel jej nechce udeliť súhlas, aby pracovala a bez jeho súhlasu ona nemôže byť zamestnaná v Spojených arabských emirátoch, kde žije a svojou výživou je tak odkázaná na svojho manžela. Jej manžel pracuje ako pilot v SAE pre kráľovskú rodinu, živí ju, nič jej nechýba, ale jej manžel nemá vyživovaciu povinnosť voči maloletej, a keďže ona nemá žiaden príjem, žiada o zníženie výživného. Okresný súd konštatoval, že je povinnosťou matky prispievať maloletemu dieťaťu a uhrádzať jeho odôvodnené potreby v zmysle zákona o rodine, pričom maloletá má rovnako právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

3. V konaní nebolo pred okresným súdom preukázané, že by sa stratou zamestnania znížila životná úroveň matky. Matka v čase úpravy výživného žila a doposiaľ žije v Spojených arabských emirátoch, má zabezpečené všetky svoje potreby na rovnakej úrovni ako mala v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Matka napriek tomu, že nepracuje a nie je vlastníkom žiadnych hnuiteľných, a ani

nehnutelných vecí, žije na veľmi slušnej životnej úrovni. Skutočnosť, že si predtým životnú úroveň matka zabezpečovala sama tým, že pracovala a dosahovala príjem, pričom aktuálne má túto životnú úroveň zabezpečenú prostredníctvom svojho manžela, ktorý hradí všetky jej náklady na živobytie, nemôže byť v neprospech maloletej. Bolo b, podľa okresného súdu, v rozpore so zásadou, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojho rodiča, ak by matka žila na vysokej životnej úrovni, hoci by bola nezamestnaná, ale na dieťa by prispievala len minimálnym výživným nepostačujúcim ani na úhradu nevyhnutných životných potrieb. Je prvoradou povinnosťou matky ako rodiča prispievať na výživu maloletej v určenej výške, a teda zabezpečiť si svoje pomery tak, aby si svoju vyživovaciu povinnosť mohla plniť, a to aj s ohľadom na právo Spojených arabských emirátov. Pokiaľ manžel matky hradí všetky náklady na živobytie matky, ale nechce pokrývať určené výživné na maloletú, okresný súd mal za preukázané, že je naďalej v objektívnych schopnostiach a možnostiach matky nájsť si primerané zamestnanie v odbore cestovného ruchu, v ktorom aj v minulosti pracovala, pretože to je jej povinnosť a samotná skutočnosť, že jej manžel aktuálne nechce udeliť súhlas, aby pracovala, nemôže ísť na ujmu maloletého dieťaťa. Prvoradý je vždy záujem maloletého dieťaťa. Okresný súd rovnako poukázal na to, že v čase poslednej úpravy výživného mala maloletá len 7 rokov, bola žiačkou 1. ročníka súkromnej základnej školy. Aktuálne má maloletá necelých 13 rokov a ukončila 6. ročník súkromnej základnej školy. Maloletá je vekovo staršia, prešla na druhý stupeň základnej školy, pričom s rastúcim vekom maloletého dieťaťa sú prirodzene spojené zvyšujúce sa výdavky, na ktoré súd pri určovaní výživného taktiež prihliada. Okresný súd prijal záver, že zistená zmena pomerov na strane maloletej by skôr odôvodňovala zvýšenie výživného, ale určite nie zníženie. O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie sa odvolala matka maloletého dieťaťa, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu na zníženie výživného v celom rozsahu vyhovie. Vo svojom odvolaní uviedla, že nespochybňuje, že má vyživovaciu povinnosť voči maloletej, no podľa jej názoru na určenie výšky výživného je stanovený legislatívny rámec a rozsiahla rozhodovacia prax súdov má svoje pravidlá, ktoré okresný súd svojim arbitrárnym rozsudkom porušil. Návrh na zníženie výživného podávala z dôvodu, že sa jej zmenili pomery, čo okresný súd vo svojom rozhodnutí sám konštatuje, že výživné bolo určené vo výške 250 Eur mesačne na základe príjmov, ktoré boli v tom čase vo výške 7.000 AED za mesiac. Zároveň však okresný súd rovnako konštatuje, že aktuálne je nezamestnaná, pretože podľa platného právneho poriadku SAE ako vydatá žena môže pracovať len a len so súhlasom svojho manžela. Vzhľadom na uvedené je podľa matky nepochybné, že došlo k zásadnej zmene pomerov na jej strane, ktoré odôvodňujú zníženie výživného. Zvýraznila, že u nej nastala zmena pomerov, pretože sa nemôže v SAE zamestnať bez súhlasu svojho manžela, pretože by ona aj zamestnávateľ porušili platný právny poriadok SAE. Dala do pozornosti, že súd ju nemôže nútiť porušovať zákon platný v krajine jej pobytu a zároveň ju tak vystavovať vážnym právnym následkom a k fyzickému alebo psychickému nátlaku na jej manžela, aby jej udelil súhlas so zamestnaním.

5. Matka v odvolaní uviedla, že okresný súd nemôže svojvoľne skutočný stav vecí meniť alebo fabulovať tým spôsobom, že bude v rozpore so zisteným stavom konštatovať, že má možnosť sa zamestnať, alebo že na základe želania súdu Slovenskej republiky bude jej manžel, ktorý nie je účastníkom tohto konania a nepatrí pod jurisdikciu súdov Slovenskej republiky, konať v rozpore so slobodnou vôľou. Z odbornej literatúry vyplýva, že „využitie schopností povinného rodiča závisí objektívne od trhu práce“ a „ak je povinný rodič nezamestnaný, skúmajú sa dôvody nezamestnanosti“. Keďže trh práce ako aj zákon v SAE vyžaduje pre zamestnanie vydatej ženy súhlas manžela a pokiaľ manžel ako subjekt spôsobilý na právne úkony, a teda spôsobilý vlastného slobodného a vážneho prejavu vôle takýto súhlas neudelí, je zrejmé, že ona ako manželka sa objektívne zamestnať v SAE nemôže. Súdy Slovenskej republiky, sú podľa matky, rešpektovať tento skutočný stav vecí a v zmysle ustálenej súdnej praxe, povinné ho rešpektovať, t.j. nemôžu ju, ale ani jej zamestnávateľa prípadného v SAE nútiť porušovať platný právny poriadok a jej manžela nemôžu nútiť konať v rozpore s jeho slobodnou vôľou a vykonávať právne úkony, pri ktorom prejav jeho vôle by nebol slobodný a nastala by nezhoda jeho vôle s prejavom. Aj keď si okresný súd subjektívne myslí, že by mala platiť 250 Eur mesačne, musí zo svojho rozhodovania vychádzať z objektívneho a skutočného stavu, podľa ktorého je viac rokov nezamestnaná, nepoberá žiadny príjem, nevlastní žiaden majetok a objektívne sa nevie v SAE, kde žije a je vydatá, zamestnať. Zároveň argumentácia okresného súdu odporuje základnej elementárnej logike, keď uvádza, že: „pokiaľ manžel matky hradí všetky náklady na živobytie matky, ale nechce pokrývať určené výživné na mal. A., súd má za preukázané, že je naďalej v objektívnych schopnostiach a možnostiach matky nájsť si primerané zamestnanie.“

6. V odvolaní matky uviedla, že jej nie je zrejmé, ako súvisí vyživovacia povinnosť jej manžela voči nej s tým, že nechce platiť výživné na maloletú, pretože jej manžel si maloletú neosvojil a nemá absolútne voči nej žiadne záväzky. Nie je jej zrejmé, ako skutočnosť, že jej manžel nebude plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletej, ktorú nemá, odstráni zákonné prekážky, ktoré podľa práva v SAE objektívne bránia jej zamestnať sa. Okresný súd nemohol žiadnym spôsobom posudzovať majetkové pomery jej manžela a jeho životnú úroveň, pretože ona sa na jeho životnej úrovni iba podieľa, nie je to jej životná úroveň. Je teda zrejmé, že ona zdieľa životnú úroveň inej osoby, ale nie jej vlastnú, pričom maloleté dieťa nemá právo podieľať sa na životnej úrovni tretej osoby, ale len na jej životnej úrovni ako matky. Tretia osoba nemôže byť zaťažovaná právami dieťaťa, ktoré maloleté dieťa požíva len a len voči nej. Rovnako má za to, že okresný súd sa protizákonne vložil do úlohy advokáta protistrany - otca maloletej, kedy prejudikoval svoj názor vo vzťahu k okolnostiam, ktoré neboli predmetom tohto konania, pretože predmetom konania nebola otázka zvýšenia výživného a napriek tomu okresný súd vehementne prejudikoval, že zvýšenie výživného je dôvodné a nabádal otca maloletej, aby takýto návrh podal, pričom z vyjadrenia okresného súdu možno zároveň dovodiť, že by bol otec v konaní úspešný. Pokiaľ ide o charakter a rozsah potrieb maloletej dala do pozornosti, že maloletá nemusí navštevovať finančne nákladnú súkromnú školu, keď ostatné deti navštevujú školy štátne a aj s dobrým uplatnením v živote. Taktiež nie každý rodič si môže dovoliť uhrádzať hodiny jazdy na koni, pretože tento koníček sa považuje skôr za luxusnú záľubu, než za bežnú športovú aktivitu, a to vzhľadom na finančnú náročnosť takéhoto krúžku. Zo strany maloletej ide o luxus na strane dieťaťa, na ktoré má maloletá vo vzťahu k rodičovi nárok len a len vtedy, keď takýto luxus, možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodiča dovoľujú.

7. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že žiada napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Otec má za to, že okresný súd sa so všetkými podstatnými argumentami matky vysporiadal v napadnutom rozsudku. Matka neuviedla žiadnu novú skutočnosť, nový právny argument alebo nový fakt okrem tých, ktoré opakovane vznášala osobne na pojednávaní v predmetnej právnej veci. Počas konania súdu prvej inštancie ani v odvolaní nepreukázala ňou opakovane tvrdený argument t.j., že by nemohla na území SEA pracovať, ani ňou tvrdený argument, že by nemohla pracovať bez súhlasu manžela. Rovnako neuviedla žiadny argument, pre ktorý by jej manžel nemal takýto prípadný súhlas udeliť. Nikdy nepredložila ani len sobášny list, ktorým by preukázala svoje tvrdenie, že je vydatá. Výlučne z tvrdení navrhovateľky vyplýva, že jej manžel je občanom Českej republiky, teda sa jedná o osobu, ktorá je v SAE cudzincom, rovnako ako matka. Nie je ani občanom SAE ani osobou, ktorá by vyznávala miestne zvyky alebo náboženstvo. Práve naopak, jedná sa podľa tvrdení matky o občana Českej republiky, ktorý má mentalitou a kultúrou bližšie k Slovenskej republike ako k SAE. Z toho dôvodu sa javí tvrdenie matky, že jej manžel bráni sa riadne zamestnať tým, že jej neudelí súhlas pracovať ako špekulatívne. O to viac, keďže matka maloletej pracovala nedávno na výstave EXPO2020, ktorá prebiehala v čase od 01.10.2021 do 31.03.2022, kde vykonávala prácu v rámci Českého pavilónu ako projektový manažér, o čom boli súdu z jeho strany predložené listinné dôkazy, t.j. fotodokumentácia, na ktorej je matka v rovnošate spolu s prezidentkou Slovenskej republiky a listinné dôkazy, kde matka bola vedená ako projektový manažér a zástupca generálneho komisára pre SAE v kancelárii generálneho komisára ČR na Všeobecnej svetovej výstave EXPO s prideleným služobným mobilným číslom ako aj pracovným emailom. Poukázal na to, že v čase, keď žili v manželstve, bola v SAE riadne zamestnaná a dlhodobo pracovala ako delegátka v oblasti cestovného ruchu. Pred súdom prvého stupňa matka vypovedala, že ju živí jej manžel, ktorý je pilotom kráľovskej rodiny v SAE. Deklarovala, že s týmto žije v spoločnej domácnosti, tento ju živí, trávia spoločne voľný čas a majú spolu dobré vzťahy. Z tohto dôvodu sa javí ako špekulatívne, ak manžel, s ktorým má matka dieťaťa dobrý vzťah, by tejto proti jej prejavenej vôli neudelil súhlas pracovať, keby táto sama pracovať chcela. Ak je matka nezamestnaná, je to jej slobodná vôľa, ale napriek tomu je jej životná úroveň vysoká. Na tejto životnej úrovni má právo maloletá sa podieľať. Matke navyše nič nebráni vrátiť sa na Slovensko a tu sa riadne zamestnať alebo vyzvať svojho manžela, aby jej udelil súhlas pracovať v SAE. Matka však žiadnu z týchto možností nevyužila. Matka podľa otca v skutočnosti nemá osobnú potrebu ani ambíciu sa zamestnať, nakoľko jej súčasná životná úroveň je vysoká a súčasný stav jej vyhovuje. Nemieni sa ani presťahovať na územie Slovenskej republiky. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti matky k maloletej uplynulo takmer 6 rokov. Za posledných 25 mesiacov matka neprispela žiadnou sumou na výživné pre maloletú, neplatí si vyživovaciu povinnosť ani v minimálnej výške.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2

ods. 1 CMP), preskúmal vec v rozsahu danom v § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP) potvrdil rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP, keďže dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení zákona o rodine, správne a zákonne rozhodol o návrhu matky na zníženie výživného, v odôvodnení sa vysporiadal s podstatnými okolnosťami prejednávaneho prípadu a s jeho závermi sa v tejto časti odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a poukazuje na ne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, tak ako sú uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvej inštancie.

9. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP.

10. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie matky ako nedôvodné, keď neobstoja ani tvrdenia uvedené v odvolaní. Z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť matky k maloletému dieťaťu bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5P/61/2016-118 zo dňa 14.12.2016 vo výške 250 eur mesačne.

11. Pripomína odvolací súd, že hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

12. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané matkou v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

13. Ako prvé odvolací súd poukazuje na to, že zmenou pomerov v zmysle § 78 zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o znížení výživného je preto potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného - ide o § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 zákona o rodine. Je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania, zmenu bydliska, alebo počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, by malo byť len výnimočné a založené na výsostne objektívnych dôvodoch neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť z dôvodov, ktoré nemôže sám ovplyvniť, ktorými môžu byť napríklad výrazné zhoršenie zdravotného stavu rodiča neumožňujúceho mu naďalej vykonávať doterajšiu prácu, skončenie pracovného pomeru z

dôvodov na strane zamestnávateľa alebo zníženie príjmu rovnako z dôvodov na strane zamestnávateľa. V opačnom prípade by zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, znamenalo posunúť zodpovednosť povinného rodiča za zdravie a život dieťaťa na druhého rodiča, ktorý sa osobne o dieťa stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k dieťaťu na hranici svojich možností, vzhľadom na svoj príjem, a to by podľa odvolacieho súdu bolo nepochybne v rozpore so zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou.

14. Z preskúmaného spisu nielen podľa zistení okresného súdu, ale ani podľa odvolacieho súdu, nevyplýval žiaden ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý by odvolací súd mal akceptovať odvolacie námietky matky a znížiť výživné pre maloletú. Uvádza sa, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihľadia len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potencionálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá zákona o rodine).

15. Pokiaľ matka vo svojom odvolaní, ale aj pred súdom prvej inštancie, založila svoju argumentáciu na objektívnej nemožnosti vykonávať prácu v dôsledku neudelenia súhlasu zo strany jej nového manžela, tak odvolací súd sa s jej názorom nestotožnil. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, matka v Spojených arabských emirátoch žila a pracovala niekoľko rokov pred uzatvorením nového manželského zväzku, a to aj v oblasti cestovného ruchu. Je preto možné bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že zvyky a právo tejto krajiny sú matke dobre známe, vrátane ňou uvádzaného obmedzenia vydatých žien sa zamestnať len so súhlasom manžela. Odvolací súd svoj názor opiera aj o vyhlásenie matky, ktorá sama uvádzala, že predchádzajúci manžel jej súhlas s prácou udelil (zápisnica z pojednávania zo dňa 27.07.2022, č.l. 396 spisu okresného súdu), ale terajší manžel nie. Za takto ustáleného skutkového stavu potom podľa odvolacieho súdu nie je možné prijať záver, že odvolací dôvod matky – objektívna nemožnosť sa zamestnať, ak aj existuje (ďalší odsek odôvodnenia), vznikol bez jej zavinenia v dôsledku objektívnych príčin. Matka, ktorej bola existencia jej vyživovacej povinnosti zrejmá, sa z možnosti dosahovať príjem podľa odvolacieho súdu celkom vedome „diskvalifikovala“ svojím vlastným konaním/rozhodnutím, a to uzatvorením manželstva bez toho, aby vopred urobila kroky, ktoré by jej neobmedzili zdroj príjmu a neohrozili jej vyživovaciu povinnosť voči maloletej, ktorá existovala už v čase uzatvorenia manželstva (vopred žiadaný súhlas zo strany budúceho manžela, presťahovanie sa do inej krajiny, atď.). Matka vzhľadom na obsah spisového materiálu, podľa odvolacieho súdu, nielenže neuskutočnila svoje životné aktivity tak, aby plnenie jej vyživovacej povinnosti maloletej nebolo ohrozené, ale ani nevyvinula žiadne úsilie v tomto smere.

16. Matkou tvrdenú objektívnu nemožnosť zamestnať sa, nie je možné podľa odvolacieho súdu, jednoznačne vyhodnotiť ani ako preukázanú z vykonaného dokazovania. Matka v rámci konania predložila Čestné prehlásenie svojho manžela zo dňa 15.04.2020 (č.l. 381 spisu okresného súdu), z ktorého vyplývajú ňou tvrdené skutočnosti, že je ženou v domácnosti, a to trvale ešte z obdobia pred uzatvorením manželstva (t.j. pred 20.05.2019). Zároveň manžel matky v ňom prehlasuje, že matka po uzatvorení manželstva „nemá žiadnu možnosť sa zamestnať“, tvrdiac, že: „Podľa zákonu SAE je moje manželka na sponzorských vízách a tým jsem se zavázal státu SAE, že se o ni budu řádně starat a hradit všechny náklady spojené s jejím životem v SAE.“ Podľa odvolacieho súdu z predloženého čestného prehlásenia nevyplýval matkou tvrdený dôvod jej nezamestnanosti spočívajúci v neudelení súhlasu zo strany jej manžela, alebo dokonca zákaz manžela matke pracovať. Argumentácia matky je navyše popretá listinou – Objednávka služieb zo dňa 06.06.2019 adresovaná matke Kanceláriou generálneho komisára účasti českej republiky na Všeobecnej svetovej výstave EXPO (ďalej aj len „objednávka“, č.l. 393 spisu okresného súdu). Dôkaznú silu objednávky sa matka snažila oslabiť Prehlásením KGK zo dňa 28.7.2022, ako aj svojím vyjadrením na pojednávaní dňa 27.07.2022, že k poskytnutiu objednaných služieb nedošlo pre nesúhlas manžela za odplatu, ale iba formou dobrovoľníctva. Podľa odvolacieho

súdu je irelevantné Prehlásenie KGK predložené matkou o tom, že „nikdy nebola v pracovnoprávnom vzťahu s Kanceláriou komisára účasti ČR na VSV EXPO“, keďže spôsob výkonu pracovnej činnosti (pracovnoprávny pomer, dohoda o pracovnej činnosti, objednávka služieb,...) nie je z pohľadu súdnej veci rozhodujúci. Z časového aspektu je jednoznačné, že objednávka na služby matky je zo dňa 06.06.2019, teda v čase po uzatvorení manželstva (manželstvo uzatvorené dňa XX.XX.XXXX, č.I. 381 spisu okresného súdu) a matka žiadnym spôsobom v konaní nepreukázala, že by jej manžel súhlas na výkon tejto práce neudelil, že by jej výkon tejto práce zakázal, že by predmetná práca bola vykonaná formou dobrovoľníctva, alebo že by bola vykonaná bezodplatne. Pri matkou zdôrazňovaní práva manžela rozhodovať o jej pracovnej činnosti matkou v odvolaní je podľa odvolacieho súdu minimálne pravdepodobné, že by matka ponúkla svoje služby bez predchádzajúceho vedomia svojho manžela vedomá si jeho želania (záväzku), aby bola ženou v domácnosti, preto jej argumentáciu odvolací súd vyhodnotil ako účelovú, nepreukázanú v rámci vykonaného dokazovania.

17. Pokiaľ ide o životnú úroveň matky, odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou okresného súdu. Matkou zvýraznené náklady maloletého dieťaťa na štúdium na súkromnej škole a na jazdenie na koni, v prvoinštančnom konaní matka nespochybňovala a ani v rámci odvolacieho konania nebolo možné prijať odvolacím súdom záver, že by tieto výdavky nezodpovedali životnej úrovni matky maloletého dieťaťa.

18. Ak matka namietala postup okresného súdu, odvolací súd pripomína, že v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti, sa neuplatňuje zásada, že súd nesmie ísť nad rámec petitu (tzv. zásada "ne ultra petitum"), výnimku pre oblasť mimosporových konaní upravuje § 40 CMP. Súd teda môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú aj v prípade, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu (§ 23 ods. 2 CMP). Ide o prejav princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy, ktoré sa uplatňujú v mimosporových konaniach. V konaní okresného súdu odvolací súd nevzhladol matkou tvrdený nedostatok „protizákonné vloženie sa okresného súdu do úlohy advokáta protistrany - otca maloletej“. Okresný súd pri svojom rozhodovaní zohľadňoval najlepší záujem maloletého dieťaťa, a nie záujem jeho rodiča (čl. 5 zákona o rodine).

19. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

20. Vzhľadom na výsledky odvolacieho konania s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že v danom prípade nejde ani o nepreskúmateľné súdne rozhodnutie, ale o rozhodnutie, s ktorého závermi, a to tak skutkovými ako aj právnymi, sa odvolateľ nestotožnil. Polemizovanie - nespokojnosť odvolateľa s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym posúdením sporu súdom prvej inštancie, pokiaľ sú dostatočne dodržané zákonné limity preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti dôvodov rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), nezakladá dôvodnosť odvolania.

21. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu matky, zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie o jej návrhu, potom odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou v tomto rozhodnutí.

22. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky o arbitrárnosti napadnutého rozsudku okresného súdu odvolací súd poukazuje na to, čo je možné považovať za arbitrárne, či (ne)predvídateľné rozhodnutie súdu, sa už v minulosti vyjadroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Podľa neho, „O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným

(odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 1/2018 z 21. marca 2018). „Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. októbra 2011, sp.zn. 7 Cdo 42/2010). Po oboznámení sa s priebehom celého konania, z neho vyvedených skutkových a právnych záverov, ktoré sa nezhodovali s právnym názorom predkladaným okresnému súdu matkou, tak to nie je možné v danom prípade považovať za arbitrárny, nepredvídateľný postup okresného súdu, ktorého výsledkom by bolo prekvapivé, arbitrárne súdne rozhodnutie.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

24. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarcu konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

27. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP, dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP, dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP, v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.